

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra veřejné správy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Ochrana informací v činnosti správních orgánů

Předkládá: Kateřina Kupková

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Tomáš Louda, CSc.

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Kateřina KUPKOVÁ**
Osobní číslo: **R18B0181P**
Studijní program: **B6804 Právní specializace**
Studijní obor: **Veřejná správa**
Téma práce: **Ochrana informací v činnosti správních orgánů**
Zadávací katedra: **Katedra veřejné správy**

Zásady pro vypracování

1. Vymezení pojmu informace
2. Právní zakotvení práva na informace
3. Správní orgány a poskytování informací
4. Ústřední úřady
5. Ochrana informací

Rozsah bakalářské práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

viz zvláštní seznam

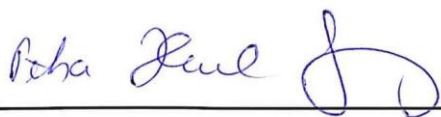
Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Tomáš Louda, CSc.**

Katedra veřejné správy

Datum zadání bakalářské práce: **29. března 2020**

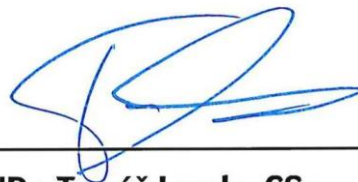
Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2021**

JUDr. Petra HRUBÁ SMRŽOVÁ, Ph.D. (v.z.)

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.

děkan

JUDr. Tomáš Louda, CSc.

vedoucí katedry

V Plzni dne 25. srpna 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Ochrana informací v činnosti správních orgánů“ zpracovala samostatně a uvedla v ní všechny prameny a odkazy na citace, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem pro vědeckou práci obvyklým.

Plzeň, 31. března 2022

Kateřina Kupková

Obsah

Úvod	1
1 Informace	2
1.1 Typy informací	2
2 Právní zakotvení práva na informace	4
2.1 Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	4
2.2 Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti	5
2.3 Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů	5
2.4 Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí	6
3 Mezinárodněprávní úprava práva na informace	7
4 GDPR (General Data Protection Regulation)	9
4.1 Pojmy	9
4.2 Zásady zpracování osobních údajů	10
4.2.1 Zásada zákonnosti	11
4.2.2 Zásada korektnosti a transparentnosti	12
4.2.3 Zásada účelového omezení	12
4.2.4 Zásada minimalizace údajů	12
4.2.5 Zásada přesnosti	13
4.2.6 Zásada omezení uložení	13
4.2.7 Zásada integrity a důvěrnosti	13
4.2.8 Zásada odpovědnosti	13
4.3 Sankce	14
4.4 Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů	15
4.5 GDPR ve veřejné správě	16
5 Správní orgány a poskytování informací	18
5.1 Státní orgány	18
5.2 Orgány územně samosprávných celků	19
5.3 Veřejné instituce	19
6 Realizace poskytování práva na informace	22
6.1 Poskytování informací na žádost	22
6.1.1 Postup povinného subjektu při vyřizování žádosti o informace	23
6.1.2 Rozhodnutí o odmítnutí žádosti	24
6.1.3 Odvolání	24
6.1.4 Žaloba	25
6.1.5 Stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace	25

6.2 Zveřejněním.....	25
6.2.1 Portál veřejné správy.....	27
7 Ústřední orgány	28
7.1 Úřad pro ochranu osobních údajů.....	28
7.2 Národní bezpečnostní úřad	29
7.3 Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost	29
7.4 Ministerstvo vnitra	30
8 Ochrana informací	31
8.1 Odepření informace ze zákona.....	31
8.1.1 Utajované informace.....	31
8.1.2 Informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzických osob a osobní údaje.....	32
8.1.3 Příjemci veřejných prostředků	33
8.1.4 Ochrana obchodního tajemství	33
8.1.5 Ochrana důvěrnosti majetkových poměrů.....	34
8.1.6 Podmíněné informace	34
8.1.7 Pravidelně publikované informace.....	34
8.1.8 Ochrana duševního vlastnictví	35
8.1.9 Informace získané při plnění úkolů v rámci kontrolní, dozorové, dohledové nebo obdobné činnosti	35
8.1.10 Informace o trestním řízení.....	35
8.1.11 Informace o rozhodovací činnosti soudů	36
8.1.12 Informace o plnění úkolů zpravodajských služeb.....	36
8.2 Omezení informace ze strany úřadu	37
8.2.1 Vnitřní pokyny a personální předpisy.....	37
8.2.2 Připravované informace	38
8.2.3 Informace poskytnuté NATO a EU.....	38
Závěr.....	39
Resumé.....	40
Seznam pramenů a literatury.....	41
Přílohy	45

Úvod

V 21. století bychom mohli brát právo na informace za samozřejmost. Hlavně pokud žijeme v právním demokratickém státě, za který můžeme Českou republiku považovat. Zmíněné právo máme chráněné Ústavou České republiky i Listinou základních práv a svobod, tedy můžeme dané právo označit za jedno z nejdůležitějších práv, které je potřeba chránit.

V této práci si vysvětlíme pojem informace a dále budeme pracovat s právním významem tohoto slova. Ve druhé kapitole nahlédneme do rozsáhlé legislativy. Největší pozornost budeme věnovat zákonu o svobodném přístupu k informacím, který provází celou práci. Důležitou součástí daného tématu je i přijetí kontroverzního Nařízení o ochraně osobních údajů, známé pod zkratkou GDPR, které platí pro všechny členské státy Evropské unie.

Ve druhé části práce se začneme zabírat povinnými subjekty, kteří mají povinnost poskytovat informace. Následně se již věnujeme příkladům informací a zjišťujeme u nich, jestli je možné poskytnutí obsahu žadateli. Jak totiž zjistíme v následujících kapitolách, existují informace, které správní orgány nezveřejňují. V kapitole 5. nalezneme způsoby, kterými získáváme informace. V následující části probereme ústřední orgány ochrany informací. Práce se zabývá celkem třemi úřady a jedním ministerstvem. Závěrečná kapitola se věnuje hlavnímu tématu práce, a to tedy ochraně informací. Rozebírá skutečné typy dat, které povinné subjekty nemohou ze zákona poskytovat.

Cílem práce je nahlédnout do problémů ochrany informací v rámci správních orgánů.

1 Informace

Z latinského slova in-formatio vznikl mnohoznačný pojem, který vystihuje více správných definicí. Obecně se jedná o zprávu, sdělení či nějaký projev mezi minimálně dvěma subjekty.¹ V rámci nich musí proběhnout komunikace, kdy jeden ze subjektů danou informaci sděluje a druhý subjekt ji přijímá.

Pro účely této práce musíme na informace nahlížet z právního hlediska. Tedy zákon o svobodném přístupu k informacím určuje daný pojem jako „*jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakékoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového nebo audiovizuálního.*“² V kybernetickém prostoru, o kterém v této práci budeme také mluvit, se užívají informace pod synonymy dat a hodnot.

1.1 Typy informací

Informace můžeme dělit podle několika charakteristických vlastností. Například podle druhu, obsahu, ale také jestli se jedná o pravdivé, falešné či nějak chráněné informace. V dnešní době, kdy jsme přehlceni daty, si musíme dávat pozor na takzvané dezinformace. Jedná se o pojem, kterým se pojmenovávají veškeré chybné a falešné zprávy. Rozpoznávat zde musíme fakt, jestli se jedná o úmysl nebo chybovost. Za dezinformace se správně označují informace, které jsou falešné a byly vypuštěny cíleně za účelem někoho nebo něco poškodit. Opakem jsou misinformace, které jsou chybné, ale jedná se zde o neúmyslné pochybení.³

Ve veřejné správě rozlišujeme informace veřejné, soukromé a utajované. Zde musí správní orgány postupovat v souladu se zákonem, který určuje právě takové rozdělení.

- Veřejné informace – jsou přístupné všem, nemělo by u nich nastat žádné omezení. Publikace takových informací je na kterémkoliv nosiči se snadným přístupem pro uživatele.

---

¹ KOLMAN, Petr. *Právo na informace*. Brno: Masarykova univerzita, 2010. s. 9. ISBN 978-80-210-5135-5.

² § 3 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím In: 106/1999 Sb., 1999

³ *Bezfaulu.net: Co je to dezinformace?* [online]. [cit. 2022-03-12]. Dostupné z: <https://bezfaulu.net/clanky/o-manipulaci/co-je-to-dezinformace/>

- Soukromé informace – u nich již začínáme plně uplatňovat ochranu osobních údajů. Jedná se o informace, které již nejsou veřejně publikované. Sdílet tyto data smíme jen se souhlasem. Často se zde uplatňuje i zásada mlčenlivosti, kterou jsou povinni podepisovat osoby, které s daty přicházejí do kontaktu.⁴
- Utajované informace – jsou takové, které by svým vyjádřením mohli ohrozit bezpečnost státu. Ochrana utajované informace se dělí do 4 stupňů podle závažnosti. Právní úpravu nalezneme v zákoně č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnosti způsobilosti. V této práci se budeme, jak pojmu utajovaná informace, tak i příslušnému zákonu věnovat v 2. a 8. kapitole.

---

⁴ Typy informací. *Druhy informací* [online]. 2021 [cit. 2022-08-25]. Dostupné z: <https://cs.economy-pedia.com/11036514-information-types>

2 Právní zakotvení práva na informace

Právo na informace nám zaručuje Listina základních práv a svobod. Takové právo je nezadatelné, nezcižitelné, neprohlášené a nezrušitelné. Přesněji se jedná o politické právo, které nám článek 17 garantuje. „*Svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny. Svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Státní orgány a orgány územní samosprávy jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon.*“⁵ Právo na informace je spjato i s dalšími právy, které Listina zaručuje, a to právo petiční, shromažďovací a sdružovací.

Mezi hospodářskými, sociálními a kulturními právy nalezneme právo na informace o stavu životního prostředí. Věnuje se tomu článek 35 Listiny a více pak příslušný zákon.

2.1 Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Jedná se o první zákon, který ucelil a realizoval čl. 17 Listiny. Po dlouhé době, kdy nám takový zákon v našem právním řádě chyběl, jsme se zařadili k západním zemím. Od začátku příprav normy se vycházelo z amerického zákona o svobodném přístupu k informacím (Freedom Of Information Act), dále z Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. V neposlední řadě se přihlíželo k Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy z 25. listopadu 1981 o přístupu k informacím veřejných orgánů.

Po necelých třech letech byl zákon hotov. Dne 11. května 1999 byl zákon vyhlášen ve Sbírce zákonů pod číslem 106/1999. Tím začala běžet legisvakanní lhůta, která skončila 1. ledna 2000 a zákon se stal účinným.⁶

Jelikož se jedná o téma, které se stále vyvíjí a je potřeba ho mít legislativně opatřené, byla tato norma již 20x novelizována. Nejčastěji novely slouží k adaptaci směrnic Evropského parlamentu a Rady Evropské unie.

---

⁵ Čl. 17 odst. 1, 4 a 5 usnesení č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod

⁶ KOLMAN, Petr. *Právo na informace*. Brno: Masarykova univerzita, 2010. ISBN 978-80-210-5135-5.

Informační zákon, jak se mu ve zkratce říká, je postaven na několika zásadách.

- Posílení publicity veřejné správy,
- právo na informace má každá osoba,
- není potřeba uvádět důvod žádosti,
- přezkoumatelnost – právo podat opravný prostředek,
- odepření části informace nesmí být důvodem k odepření zbytků informací,
- odepření informací pouze ex lege,
- řádné odůvodnění,
- zásada přiměřenosti.⁷

2.2 Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti

Zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti nabyl účinnosti 1. ledna 2006. Od té doby byl mnohokrát novelizován. Obsah normy stanovuje utajované informace, definuje je, ukládá podmínky pro přístup k nim a vymezuje jejich ochranu. Část pátá zákona se zaměřuje na výkon státní správy. Ta je zastoupena ústředním orgánem pro ochranu utajovaných informací – Národním bezpečnostním úřadem. Upravují ho § 137, 138 a 139. V této práci se budeme dále věnovat pojmu tajné informace i samotnému Úřadu.⁸

2.3 Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů

Dne 29. srpna 2014 vstoupil v platnost zákon o kybernetické bezpečnosti. Účinnosti nabyl 1. ledna 2015. Obsahem zákona jsou práva a povinnosti osob, ale rovněž i pravomoc a působnost orgánů veřejné moci v rámci kybernetické bezpečnosti.

V roce 2017 proběhly dvě zásadní novely. Zákon č. 104/2017 Sb., kterým se mění zákon o informačních systémech veřejné správy a zákon o kybernetické bezpečnosti, účinnosti nabyl

---

⁷ KOLMAN, Petr. *Právo na informace*. Brno: Masarykova univerzita, 2010. ISBN 978-80-210-5135-5.

⁸ Zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti In: 412/2005 Sb. 2005.

1. 7. 2017. Druhá novela č. 205/2017 Sb., vstoupila v platnost 14. 7. 2017 a účinná je od 1. 8. 2017.

Hlava IV § 21a - § 22c zákona č. 181/2014 Sb., upravují výkon státní správy. Nalezneme zde ústřední orgán pro oblast kybernetické bezpečnosti a pro vybrané úseky ochrany utajovaných informací. Jedná se o Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB).⁹

2.4 Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí

*„Každý má právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů.“*¹⁰ Tak se píše v Listině základních práv a svobod v článku 35, který se věnuje zmíněnému životnímu prostředí. Právní úprava je zastoupena zákonem č. 17/1992 Sb., o životním prostředí a zákonem č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, který je nyní pro nás primární. Norma, platná od 8. 6. 1998, se stala velmi rychle závaznou pro náš právní řád, a to od 1. 7. 1998. Právní předpis, který obsahuje jen 17 paragrafů, upravuje právo na přístup k informacím, na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí, přístup veřejnosti k informacím, podmínky a lhůty pro zveřejnění informací a zároveň i důvody pro odepření těchto údajů. Ustanovuje též dálkový přístup pro tyto informace a nalezneme zde i vzdělávání a výchovu v oblasti životního prostředí.¹¹

Ministerstvo životního prostředí je správcem geoportálu, který je informačním systémem veřejné správy. Prostřednictvím portálu veřejné správy získáme přístup do daného geoportálu. Povinné subjekty s jeho pomocí zpřístupňují svá data týkající se životního prostředí.

---

⁹ Hlava 4 zákona o kybernetické bezpečnosti In: 181/2014 Sb., 2014

¹⁰ Hlava 4 článek 35 odst. 2 Listina základních práv a svobod In: 2/1993 Sb. 1993

¹¹ Zákon o právu na informace o životním prostředí In: 123/1998 Sb., 1998

3 Mezinárodněprávní úprava práva na informace

Zdrojem legislativních dokumentů pro úpravu práva na informace a následnou jejich ochranu, jsou mezinárodní smlouvy, kterými je Česká republika vázaná v rámci článku 10 Ústavy České republiky. Ratifikované mezinárodní smlouvy jsou pro nás závazné a řídí se podle prioritní zásady. Tedy mají přednost před vnitrostátními zákony v případě rozporu.

Prvním dokumentem, kde jsou zmíněna práva na svobodu přesvědčení a projevu, je Všeobecná deklarace lidských práv z roku 1948. Z právního hlediska se jedná o nezávazný pramen práva, ale svým obsahem z ní vycházejí další mezinárodní smlouvy o lidských právech. Mezi takové můžeme zařadit Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod. Obě mezinárodní smlouvy jsou pro nás závazné. Mezinárodní pakt o občanských a politických právech zahrnuje právo na informace a svobodu projevu ve svých člancích 19 a 20. Do našeho právního řádu se pakt zařadil pomocí Vyhlášky ministerstva zahraničních věcí č. 120/1976 Sb. V únoru roku 1991 byla za Českou a Slovenskou Federativní Republiku podepsána Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění protokolů 3, 5, 8. Společně s ní Československo uznalo pravomoc Evropské komise pro lidská práva. K té mohli podávat stížnosti fyzické osoby, nevládní organizace nebo skupiny osob, které pocítovali ujmu na svých právech, které jim Úmluva zajišťovala. Po několika letech nastala reforma v rámci orgánů věnujících se lidským právům. V květnu roku 1994 byl ve Štrasburku přijat a podepsán Protokol č. 11 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, kterým se zrušila Komise pro lidská práva, dosavadní Evropský soud pro lidská práva a Výboru ministrů zanikla rozhodovací pravomoc. Protokol dal vzniknout novému Evropskému soudu pro lidská práva, který svou činnost bude vykonávat jako stálý úřad. V platnost Protokol vstoupil 1. listopadu 1998.

Mezi další takzvané inspirační listiny, které nejsou právně závazné, ale doporučující, řadíme dokumenty Rady Evropy. Například se jedná o Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy /81/19 z roku 1981, které poskytuje zásady k žádosti o poskytnutí informací. Česká republika je využila při tvorbě zákona o svobodném přístupu k informacím v roce 1999.

Za zmínku stojí i přijetí Amsterdamské smlouvy pozměňující Smlouvu o Evropské unii, Smlouvy o založení Evropských společenství a některé související akty. Podepsána byla 2. října 1997 a v platnost vstoupila 1. května 1999. Pro téma této práce nás bude zajímat článek 255, kam přibylo poskytování dokumentů od některých komunitárních orgánů. Jedná se o Evropský parlament, Radu a Evropské komise. V roce 2000 na toto téma navázala Charta

základních práv Evropské unie. Ta zmíněné právo na informace přisoudila všem fyzickým i právnickým osobám s bydlištěm či sídlem na území členského státu.¹²

Závazná je i směrnice Evropského Parlamentu a Rady č. 2003/4/ES o přístupu k informacím o životním prostředí. Cílem je navýšit zájem o životní prostředí a přimět orgány veřejné správy, aby poskytovaly tyto informace. Další mezinárodní pramen práv, který se týká životního prostředí, je Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí. Nazývána je jako Aarhuská úmluva. Podepsána byla 25. června 1998 na konferenci Evropské Hospodářské komise OSN v dánském Aarhusu. Česká republika Úmluvu přijala v platnost 4. října 2004. Záměrem Aarhuské úmluvy je zpopularizovat poskytování informací o životním prostředí veřejnosti a zajistit aktivní účast veřejnosti v rozhodovacích procesech. Úmluva je zastoupena v českém právním řádě zákonem o právu na informace o životním prostředí, o svobodném přístupu k informacím a zákonem o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty.¹³

---

¹² KOLMAN, Petr. *Právo na informace*. Brno: Masarykova univerzita, 2010. s. 38-45. ISBN 978-80-210-5135-5.

¹³ *Ministerstvo životního prostředí* [online]. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/umluva_pristup_informace

4 GDPR (General Data Protection Regulation)

GDPR je běžně používaná zkratka pro Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 26. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů). Zkráceně se jedná o obecné nařízení, které nám říká, jak máme zacházet a shromažďovat data od fyzických osob. GDPR je účinné pro všechny členské státy Evropské unie od 25. května 2018.

V rámci našeho právního řádu bylo Obecné nařízení zpracováno novým zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, se stejným datem pro platnost i účinnost, tedy od 24. dubna 2019. Nový zákon nahradil doposud účinnou legislativu č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.

GDPR se skládá z Preambule a vlastního normativního textu, který vymezuje práva a povinnosti. Preambule obsahuje 173 odstavců, ve kterých shledáme výklad normotvůrce, jenž pojednává o důvodech přijetí Obecného nařízení. Ve druhé části nalezneme vlastní text vymezující pravidla pro zpracování osobních údajů. Na rozdíl od běžných zákonů jsou zde ustanovení rozdělena do článků, nikoliv paragrafů. Přesněji se musíme zorientovat v 99 článcích. Jedná se tedy o velmi rozsáhlé právní dílo.¹⁴

4.1 Pojmy

Článek 4 GDPR definuje 26 pojmů, které se týkají daného Obecného nařízení. Například vymezuje osobní údaj, zpracovatele, příjemce, třetí stranu, dozorový úřad nebo mezinárodní organizaci. Dále seznamuje se souslovím jako je genetický a biometrický údaj. V rámci této podkapitoly se podíváme na pojmy, které jsou z mého pohledu nejdůležitější a nejvhodnější pro dané téma.

Osobními údaji se berou veškeré informace o identifikovatelné fyzické osobě. Bezpochyby se jedná o jméno a příjmení, pohlaví, identifikační číslo, emailovou adresu. Také se může jednat o jeden či více zvláštních prvků genetické, psychické nebo též společenské identity dané fyzické osoby. Genetickými údaji jsou brány osobní údaje týkající se zděděných

---

¹⁴ ŽŮREK, Jiří. *Praktický průvodce GDPR*. Olomouc: ANAG, [2017]. Právo (ANAG). s. 23. ISBN 978-80-7554-097-3.

nebo získaných genetických znaků. Řadíme sem i biometrické údaje, které má každá fyzická osoba jedinečné. Příkladem je otisk prstu nebo snímek obličeje.¹⁵

Správce, který „sám nebo společně s jinými určuje účely a prostředky zpracování osobních údajů; jsou-li účely a prostředky tohoto zpracování určeny právem Unie či členského státu, může toto právo určit dotčeného správce nebo zvláštní kritéria pro jeho určení.“¹⁶ Správcem se může stát fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura či jiný subjekt, který naplňuje požadavky GDPR.

Zpracovatel je ten, kdo zpracovává osobní údaje pro správce. I v tomto případě, tak mohou činit fyzické a právnické osoby, orgány veřejné moci, agentura nebo jiný subjekt.¹⁷

Automatizované zpracování osobních údajů nazývané profilování. Dochází při něm k hodnocení některých osobních aspektů vztahujících se k fyzické osobě.¹⁸

4.2 Zásady zpracování osobních údajů

Zásady zpracování osobních údajů řadíme mezi stěžejní pilíře celého GDPR. Celá ochrana osobních údajů vychází ze základních zásad. Výklad daných ustanovení musí být s nimi v souladu. V článku 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 jsou doslovně vypsány v bodech a) až f). Řadíme mezi ně:

- zákonnost,
- korektnost a transparentnost,
- účelové omezení,
- minimalizaci údajů,
- přesnost,
- omezení uložení,

---

¹⁵ *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů prakticky: Co považuje GDPR za osobní údaje* [online]. [cit. 2022-03-19]. Dostupné z: <https://www.gdpr.cz/>

¹⁶ Čl. 4 odst. 7 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)

¹⁷ Čl. 4 odst. 8 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)

¹⁸ Čl. 4 odst. 4 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)

- integrita a důvěrnost,
- odpovědnost.

4.2.1 Zásada zákonnosti

Zásada zákonnosti je nejdůležitější ze zásad. Aby mohl správce začít se zpracováním osobních údajů, musí k tomu mít alespoň jeden ze zákonných důvodů. Právní řád počítá se šesti důvody. Jestliže se během zpracování osobních údajů vytratí zákonný důvod, je nutné osobní údaje zlikvidovat. To by platilo i pro případ, kdy by se právní důvod využil jen částečně. Pokud od začátku neexistoval zákonný důvod, jedná se o nelegální zpracování.¹⁹

O řádné zákonné důvody se jedná v případech, kdy:

- subjekt údajů udělil souhlas se zpracováním svých osobních údajů,
- zpracování je nezbytné pro uzavření smlouvy,
- zpracování je nezbytné pro splnění právní povinnosti, která vzniká správci,
- zpracování je nezbytné pro ochranu životně důležitých zájmů fyzických osob jako subjektů údajů,
- zpracování je nezbytné, pokud se jedná ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci,
- *“zpracování je nezbytné pro účely oprávněných zájmů příslušného správce či třetí strany, kromě případů, kdy před těmito zájmy mají přednost zájmy nebo základní práva a svobody subjektu údajů vyžadující ochranu osobních údajů, zejména pokud je subjektem údajů dítě.”*²⁰

Jak můžeme z názvu zásady odvodit, jejím hlavním cílem je dodržování zákona. To se týká, jak Obecného nařízení, tak i právního řádu obecně. Jestliže naše zpracování údajů vyhovuje podmínkám GDPR, ale naopak nesplňuje podmínky například správního řádu, jedná se o porušení této zásady.²¹

¹⁹ ŽŮREK, Jiří. *Praktický průvodce GDPR*. Olomouc: ANAG, [2017]. Právo (ANAG). s. 58-59. ISBN 978-80-7554-097-3.

²⁰ Čl. 6 odst. 1 písm. f) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)

²¹ NULÍČEK, M., J. DONÁT, F. NONNEMANN, B. LICHNOVSKÝ a J. TOMÍŠEK. *GDPR - obecné nařízení o ochraně osobních údajů*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 105-106. Praktický komentář. ISBN 978-80-7552-765-3.

4.2.2 Zásada korektnosti a transparentnosti

Osobní údaje musí být zhotovovány korektně a zákonným a transparentním způsobem. Tak je zásada ukotvena v článku 5 GDPR. Svůj význam plní v ukládání povinnosti plně informovat subjekt údajů, jakým způsobem budeme nakládat s jeho osobními údaji. Aby nedocházelo ke zbytečnému pochybení ze stran správců, měli by dodržovat jednoduchá pravidla. Každý správce by měl pravdivě zveřejnit svou identitu; sdělit způsob zpracování osobních údajů a komu budou případně zpřístupněny; osobní údaje zpracovávat jen takovým způsobem, kterým to mohly subjekty rozumně předpokládat; nezpracovávat údaje způsobem, který by mohl mít na subjekty negativní vliv.

4.2.3 Zásada účelového omezení

Zásada účelového omezení hraje důležitou roli pro ochranu subjektů osobních údajů. Stanovuje hranice pro správce, jak mohou s daty subjektů nakládat a za jakým účelem je smí shromažďovat. Účel vymezení zde hraje velkou roli. Buď vyplývá přímo ze zákona, nebo si ho správce za podmínek určuje sám. Ty musejí splňovat tři důležité faktory. Tedy účel musí být výslovně vyjádřený, určitý a legitimní.

Nařízení připouští výjimky, kdy smíme data shromažďovat i za jiným cílem, než je uváděno. Takový způsob je nazýván jako další zpracování. Úpravu nalezneme v článku 5 odst. 1 písm. b) a v článku 6 odst. 4 Obecného nařízení. Jedná se za a) o shromažďování dat pro archivaci ve veřejném zájmu, pro historický význam či pro statistické účely; b) dal-li subjekt údajů souhlas se zpracováním; c) jde-li o právo členského státu nebo Evropské unie pro opatření demokratické společnosti; d) pokud původní účel je stejný jako ten nový a mohou se sloučit.

4.2.4 Zásada minimalizace údajů

Zásada minimalizace údajů souvisí se zásadou účelového omezení. Tomu nařizuje shromažďovat a zpracovávat osobní údaje jen v takovém množství, které potřebuje k naplnění jeho účelu. Zásada tak zabraňuje správci, aby vyžadoval nezbytné informace, které nepotřebuje. Potřebné informace musí být relevantní a přiměřené k danému účelu.

4.2.5 Zásada přesnosti

Jak je z názvu patrné, hlídat se zde bude přesnost informací, které mají odpovídat skutečnosti a správce by je měl případně aktualizovat. V případě, kdy údaje nebudou přesné či budou chybné, měli by být opraveny nebo odstraněny. Nespadají pod to jen gramatické a výpočetní chyby, ale dohlíží se i na formálnost a aktuálnost údajů. Pokud se subjekt údaje všimne chybné informace, která se ho týká, neprodleně to nahlásí správci a ten vše uvede do pořádku. Judikatura zde správci nenařizuje, jak často by měl aktualizovat či kontrolovat své údaje. Článek 24 Nařízení pojednává o pravidelnosti aktualizace ze strany správce, podle rizika újmy, která by pro něj mohla nastat.

4.2.6 Zásada omezení uložení

Zásada omezení uložení stanovuje povinnost, ukládat osobní údaje jen na nezbytnou dobu pro naplnění účelu. Pokud již data nepotřebujeme, jelikož byl splněn cíl účelu zpracování, správce by je měl smazat. Nařízení, ale také umožňuje údaje anonymizovat. Takový způsob zničí identifikaci o subjektu dat, rozdílem, že správce má nadále přístup k těmto anonymním datům. Jedná se o složitý proces.

4.2.7 Zásada integrity a důvěrnosti

Za velmi důležitou zásadu musíme považovat integritu a důvěrnost, která má zajišťovat zabezpečení před neoprávněným či protiprávním zpracováním, a také proti ztrátě. Přesné požadavky na zabezpečení jsou rozvinuty v článku 32 GDPR.²²

4.2.8 Zásada odpovědnosti

Zásada odpovědnosti určuje, že správce bude zmíněné zásady dodržovat a danou skutečnost bude schopen doložit. „Správce zavede vhodná technická a organizační opatření,

---

²² NULÍČEK, M., J. DONÁT, F. NONNEMANN, B. LICHNOVSKÝ a J. TOMÍŠEK. *GDPR - obecné nařízení o ochraně osobních údajů*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 105-118. Praktický komentář. ISBN 978-80-7552-765-3.

aby zajistil a byl schopen doložit, že zpracování je prováděno v souladu s tímto nařízením. Tato opatření musí být podle potřeby revidována a aktualizována.“²³ Více k odpovědnosti správce nalezneme v článku 24 GDPR.

4.3 Sankce

Důležitou součástí právního předpisu bývají sankce. Nalezneme je i v GDPR, přesněji v článku 83, kde se stanovují podmínky pro uložení pokuty a jejich následná výše. Částka pokut byla a vždy bude patřit ke kontroverznímu tématu. V tomto případě byla její částka stanovena na maximální výši až 20 000 000 EUR nebo v případě podniků definovaných v článku 4 odst. 18 GDPR může jít o 4 % z celosvětového obratu, záleží, která částka bude vyšší. Pro správce v České republice se může zdát výše sankce jako likvidační a nikdy nezaplacitelná částka. V tomto případě si ale musíme uvědomit, že výše zmíněná částka je platná pro všechny země Evropské unie, tak i pro některé mimoevropské. Cílem sankcí je dosáhnout soudržné a vysoké úrovně ochrany fyzických osob. Samozřejmě se jedná o sankci, která má před nelegálním chováním odradit.

Ukládání pokut spadá do funkce dozorového orgánu. Ten se musí držet určitých mechanismů, které zajišťují její spravedlivé uložení. Přihlédnout se musí k:

- povaze, závažnosti a délce trvání porušení se zohledněním rozsahu nebo účelu zpracování, tak i k počtu dotčených subjektů a velikosti způsobené škody;
- zdali se chyba stala úmyslně, či z nedbalosti;
- jestli se podnikly kroky ke zmírnění škod;
- míra spolupráce s dozorovým orgánem;
- způsob, jakým se o porušení práv dověděl dozorový orgán, míra přiznání ze strany zpracovatele, správce;
- o jaká chráněná data se jednalo;
- dále se přihlédne k jakékoliv činnosti ze strany správce, která vede k zamezení ztrát.

Výše pokuty je rozdělena do dvou kategorií. V té první je maximální výše 10 000 000 EUR, nebo 2 % celkového ročního obratu, podle toho, co je vyšší. Spadají sem ustanovení o porušení povinnostech správce a zpracovatele. Například povinnosti týkající se činnosti při získávání

---

²³ NULÍČEK, M., J. DONÁT, F. NONNEMANN, B. LICHNOVSKÝ a J. TOMÍŠEK. *GDPR - obecné nařízení o ochraně osobních údajů*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 246. Praktický komentář. ISBN 978-80-7552-765-3.

osvědčení, jmenování a podmínky pověření, povinnosti při zabezpečení ochrany osobních dat, nebo i spolupráce s dozorovým orgánem. Oproti tomu v druhé kategorii nalezneme závažnější prohřešky, které čeká pokutu až 20 000 000 EUR, nebo 4 % celkového ročního obratu. Mluvíme zde o nedodržování základních zásad, podmínek vyjádření souhlasu, předávání osobních údajů třetím stranám, nebo neplnění příkazů od dozorového orgánu.

Obecné nařízení nabízí krom uložení pokuty i méně nákladnou variantu, a to nápravné opatření, které ale může uložit společně s pokutou. Úpravu nalezneme v článku 58 odst. 2 písm. a) – j) GDPR. Jednat se bude například o upozornění, napomenutí nebo nařízení, které má vést k nápravě zpracování údajů podle GDPR. Možností je i odebrání osvědčení nebo přerušit tok informací příjemcům třetím zemím nebo mezinárodním organizacím.²⁴

Promlčecí doba za přestupek je stanovena podle zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Platí zde 3letá promlčecí lhůta. V rámci České republiky má řešení sporů a výběr pokut v kompetenci Úřad pro ochranu osobních údajů.

4.4 Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů

Přijetím zákona o zpracování osobních údajů se zakotvilo GDPR do českého právního řádu. Nazývat ho můžeme také adaptačním zákonem, který má za cíl konkretizovat právní ustanovení z GDPR a zařadit ho do českého vnitrostátního práva. Jak již bylo zmíněno, s novým zákonem byla zrušena doposud platná právní legislativa, a to zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. Společně s adaptačním zákonem vešel v účinnost zákon č. 111/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů. Jedná se zde primárně o orgány veřejné moci.

Přijetím zákona posílil Úřad pro ochranu osobních údajů, který získal pravomoci k vymáhání postihů za nedodržování platné legislativy.

Zajímavým příkladem je přijetí článku 8 GDPR, kde se jedná o souhlas se zpracováním osobních údajů u nezletilé osoby. Evropské Obecné nařízení uvádí věk 16 let dítěte. V návaznosti na to, ale umožňuje členským zemím věk změnit a svým adaptačním zákonem zařadit do svého právního systému. Podmínkou je věk snížit maximálně na 13 let. Pro Českou republiku je daná hranice 15 let.

---

²⁴ ŽŮREK, Jiří. *Praktický průvodce GDPR: včetně úplného znění GDPR*. 2. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2018, s. 186-191. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7554-152-9.

S přijetím zákona byli specifikované informační povinnosti správce osobních údajů. Splní je po zveřejnění potřebných informací na svých webových stránkách. Zákon také zmínil povinnost správce, oproti uvedení v článku 35 GDPR a uvedl, že správce zpracovává osobní údaje na základě zákonné povinnosti.²⁵

4.5 GDPR ve veřejné správě

Na orgány veřejné správy se pochopitelně nařízení GDPR vztahuje také. Osobní údaje, které mají v držení orgány veřejné správy, jsou shromažďovány z důvodů splnění právní povinnosti, nebo je to nezbytné pro plnění úkolů prováděných ve veřejném zájmu, nebo při výkonu veřejné moci, kterou byly pověřeny. Dbát musí na dodržování zásad, a to hlavně zákonnosti, minimalizaci údajů, účelového omezení a důvěrnosti.

GDPR dalo vzniknout novému institutu, který má pracovat pro orgány veřejné moci. Funkce pověřence byla pro Českou republiku novinkou, ale například v Německu byla tato pozice ukotvena v zákoně již před příchodem GDPR. Právní úpravu nalezneme v článkách 37 až 39 Obecného nařízení o ochraně osobních údajů. Obce tudíž mají povinnost jmenovat pověřence pro ochranu osobních údajů. GDPR zde pracuje s pojmem „jmenovat pověřence“, který blíže nedefinuje. Nebude se tedy konat jmenování pracovníka dle českého zákoníku práce, ale přijetí bude probíhat na bázi klasické pracovní smlouvy. Funkci pověřence lze chápat jako pomocníka a konzultanta pro systém ochrany a zpracování osobních údajů. Pověřenec komunikuje s Úřadem pro ochranu osobních údajů. Dále se na něj mohou obracet fyzické osoby ohledně informací o jejich zpracování osobních dat. Je nutné, aby správní orgány vybavily své agendy technickými a organizačními opatřeními k zajišťování osobních údajů.

Nařízení umožňuje sdílenou funkci pro pověřence, kdy smí jeden pracovník danou pozici vykonávat pro více obcí či povinných subjektů. Doporučuje se to na malých obcích, kde zpracování osobních údajů není v tak velké míře jako například u krajských zařízení. Další možností, jak splnit povinnost mít pověřence, je najmout externí službu, která bude tvořit „zpracovatele“ osobních údajů. V takovém případě i daná organizace musí dodržovat právní legislativu, která vychází z Obecného nařízení pro pověřence.²⁶

---

²⁵ *Epravo.cz*: Nový zákon o zpracování osobních údajů [online]. 30.05.2019 [cit. 2022-03-19]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/novy-zakon-o-zpracovani-osobnich-udaju-109312.html>

²⁶ *Evropská komise*: *Orgány veřejné správy a ochrana osobních údajů* [online]. [cit. 2022-03-19]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/rules-business-and-organisations/public-administrations-and-data-protection/what-are-main-aspects-general-data-protection-regulation-gdpr-public-administration-should-be-aware_cs

GDPR zdůrazňuje určité znaky, které by měl schopný pověřenec splňovat. Jedná se o jeho plnou nestrannost a nezávislost. Tím apeluje i na orgány veřejné moci, aby mu neudílely žádné pokyny týkající se plnění jeho úkolů, aby pro plnění svých úkolů nebyl propuštěn nebo sankcionován a jeho další funkce nevedla ke střetu zájmu. Jakého vzdělání je pro výkon potřeba zákon neuvádí, ale jsou určité nezbytné vlastnosti a znalosti, které by se měli při výběru zohledňovat. Jedná se určitě o znalost práva v oblasti ochrany osobních údajů a nezbytných zákonů, hlavně GDPR a metodiky Ministerstva vnitra. Mezi výhody lze ještě zařadit znalost IT a bezpečnosti dat. Jelikož je dnes kladen důraz na digitalizaci veřejné správy, měla by být ochrana osobních dat v tomto sektoru prioritou a znalost nejnovějších informačních technologií je velmi žádoucí. Pro výkon této pozice je důležité neustálé vzdělávání a proškolení se v daném tématu.²⁷

---

²⁷ FRÝBOVÁ, Alice, Štěpán HOLUB, Lenka ŠVARCOVÁ a Pavlína HLAVENKOVÁ. *GDPR a žádost podle stošestky v praxi obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 2021. s. 50-54. Právo prakticky. ISBN 978-80-7676-093-6.

5 Správní orgány a poskytování informací

Podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, mají povinnost poskytovat informace státní orgány, orgány územních samosprávných celků a veřejné instituce. Mají takzvanou úplnou informační povinnost. Dále uvádí § 2 odst. 2 téhož zákona jako další povinné subjekty ty, „*kterým zákon svěřil rozhodování o právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech fyzických nebo právnických osob v oblasti veřejné správy, a to pouze v rozsahu této jejich rozhodovací činnosti.*“²⁸ Tedy v tomto případě se jedná o parciální informační povinnost.²⁹

5.1 Státní orgány

V Ústavě České republiky je ustanoveno, že lid je zdrojem veškeré státní moci, která je vykonávána pomocí orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní.³⁰

Zákonodárná moc je tvořena skrze Parlament České republiky. Ten se skládá ze dvou komor, a to Poslanecké sněmovny a Senátu. Moc výkonnou koná prezident České republiky, vláda, ministerstva a jiné správní úřady. Zákon České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky neboli kompetenční zákon č. 2/1969 Sb., vede taxativní výčet všech 14 ministerstev. § 2 kompetenčního zákona uvádí seznam dalších ústředních orgánů státní správy. Například můžeme uvést Český statistický úřad, Energetický regulační úřad nebo také Národní sportovní agentura.³¹

Mezi další povinné subjekty musíme zařadit i volně postavené orgány v Ústavě, kterými jsou Česká národní banka a Nejvyšší kontrolní úřad.

Zajímavostí z praxe může být výkon této činnosti ze strany prezidenta republiky, ta spadá pod Kancelář prezidenta republiky. Stejnou pravomoc v poskytování informací má i Kancelář veřejného ochránce práv.

---

²⁸ § 2 odst. 2 Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: 106/1999 Sb. 1999.

²⁹ KOLMAN, Petr. Právo na informace. Brno: Masarykova univerzita, 2010. ISBN 978-80-210-5135-5.

³⁰ Čl. 2 odst. 1 Ústava ČR. In: 1/1993 Sb. 1993.

³¹ Zákon České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky. In: 2/1969 Sb. 1969.

5.2 Orgány územně samosprávných celků

V tomto případě zákon přesně definuje orgány, které mají informační povinnost. Jedná se o základní územně samosprávné celky (obce) a o vyšší územně samosprávné celky (kraje). Základní právní úpravu nalezneme v Ústavě, kde se územní samosprávě věnuje hlava sedmá čl. 99–105. Obce upravuje zákon o obcích č. 128/2000 Sb., krajům se věnuje zákon č. 129/2000 Sb., o krajích. Také nesmíme opomenout na městské části hlavního města Prahy a městské části nebo obvody statutárních měst, které mají stejné postavení povinných subjektů.

Informační povinnost pro oba subjekty platí v přenesené působnosti, tak i v samostatné působnosti. Daný závazek musejí vykonávat orgány obcí i krajů. Mezi ně řadíme u obcí zastupitelstvo, radu, starostu a obecní úřad. Orgány kraje jsou zastupitelstvo, rada, hejtman a krajský úřad. Všechny tyto orgány mají ze zákona informační povinnost. Zákon o obcích nám doslova říká, že starosta „*odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce.*“³² Zajímavostí je, že orgány zastupitelstva, tedy komise a výbory, nespadají pod zákon č. 106/2000 Sb. Tedy pokud od nich budeme vyžadovat informace, žádost podáme u příslušného zastupitelstva či rady.

5.3 Veřejné instituce

Český právní řád přesnou definici veřejné instituce nezná. Mezi povinné subjekty ji zákonodárci zařadili v rámci novely zákona č. 39/2001 Sb., tehdy ještě s dovětkem „hospodařící s veřejnými prostředky“. Jednalo se o neurčitý právní pojem, ve kterém docházelo k častému chybnému výkladu. Ústavní soud ve svém judikátu sp. zn. III. ÚS 671/02 ze dne 16.01.2003, stanovil alespoň definiční znaky pro rozpoznání instituce veřejné nebo soukromé. Za a) způsob vzniku a zániku; b) zřizovatel (jde-li o stát jedná se o veřejnou instituci); c) orgány instituce; d) existence státního dohledu na instituci (státní dohled je základním znakem pro veřejnou instituci); e) veřejný či soukromý záměr. Dále podotkl, „*že pod pojem veřejné instituce podle zákona č. 106/1999 Sb., je zahrnuta také jakákoliv obchodní společnost, jejímž stoprocentním vlastníkem je stát, případně veřejnoprávní korporace.*“³³

---

³² § 103 odst. 4 písm. e) Zákon o obcích (obecní zřízení) In: 128/2000 Sb. 2000.

³³ Komora auditorů České republiky [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/vyklad-pojmu-verejna-instituce>

V roce 2006 prošel zákon novelizací a původní termín byl ustálen na veřejnou instituci, tedy nezáleží na orgánu, jestli disponuje s veřejnými prostředky. V soudních sporech se stále odkazovalo na výše zmíněný judikát z roku 2003 a platily definiční znaky. Nedokonalost výkladu tohoto pojmu nastala i u obchodních společností s majetkovou účastí státu. První a velice zásadní spor vedlo Letiště Praha proti žadateli, který po něm žádal informace o financování nového terminálu. Letiště odmítlo informaci poskytnout s odůvodněním, že nespadá pod povinné subjekty, co se týče poskytování informací. Žadatel podal správní žalobu, která dala za pravdu státnímu podniku. Spor skončil až u Ústavního soudu, který ve svém nálezu č. sp. zn. I. ÚS 260/06 v lednu 2007 určil, že nelze automaticky brát za veřejné instituce státní podniky a s nimi i obchodní korporace s majetkovým podílem státu.

Dalším relevantním rozhodnutím Ústavního soudu je takzvaný „nález ČEZ“ z roku 2017. Nejvyšší správní soud určil ČEZ, a. s. jako veřejnou instituci s povinnostmi vyplývající z Informačního zákona, odkázal na efektivní ovládání společnosti státem. Ústavní soud veškeré předchozí rozhodnutí zrušil a přišel s vlastním novým odůvodněním, ze kterého vyšly dva směry, podle kterých můžeme vytvořit novou definici pro pojem veřejné instituce. V první části odůvodnění shledáme argumenty vedoucí k tomu, že právnická osoba soukromého práva nemůže být nikdy veřejnou institucí. V dalších bodech se, ale Ústavní soud přiklání k verzi soukromé osoby jako veřejné instituce v případě jejího 100% vlastnictví jiným povinným subjektem.³⁴

Za třetí významný rozsudek Ústavního soudu, k výkladu pojmu veřejná instituce, řadíme takzvaný nález OTE. Stěžovatel se domáhal informací od společnosti OTE, a. s., ta mu odmítla poskytnout informace, že není povinným subjektem podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Podaná žaloba k Městskému soudu v Praze byla zamítnuta s odkazem na již zmíněný nález ČEZ. Následně případ projednával Nejvyšší správní soud, který žalobu zamítl. Stěžovatel se tak obrátil se stížností na Ústavní soud, kde poukazoval na případný rozpor mezi nálezy ČEZ a Letiště Praha. Po složitém jednání II. senátu Ústavního soudu, dospěl k názoru, že veřejnou institucí je podle zákona o svobodném přístupu k informacím jakákoliv obchodní společnost, jejímž stoprocentním vlastníkem je stát, případně veřejnoprávní

---

³⁴ Iurium. *Iurium: Veřejné instituce jako povinné subjekty dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím* [online]. 09.01.2022 [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: <https://www.iurium.cz/2022/01/09/verejne-instituce/>

korporace. Závěrem se dá říct, že výkladem daného pojmu, se chce umožnit veřejnosti zpřístupnění informací v co největší míře. V budoucnu tak můžeme čekat další rozšiřování kritérií, které zefektivní veřejnou kontrolu výkonu veřejné moci ze strany veřejnosti a bude tak dodržováno ústavní právo podle Listiny základních práv a svobod článek 17 odst. 1 a 5.

Na konec nesmíme opomenout, že v tomto případě řešíme problematiku vymezení povinných subjektů, nikoliv rozsah poskytovaných informací.³⁵

---

³⁵ *Advokátní online deník: Ústavní soud k výkladu pojmu „veřejná instituce“* [online]. 2019 [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2019/04/09/vyklad-pojmu-verejna-instituce-podle-zakona-o-svobodnem-pristupu-k-informacim/>

6 Realizace poskytování práva na informace

Povinné subjekty podle zákona č. 106/1999 Sb., poskytují své informace na základě žádosti (pasivní poskytování) nebo zveřejněním (aktivní poskytování). V obou případech plní ústavní povinnost přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti, která je ustanovena v článku 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod.³⁶

6.1 Poskytování informací na žádost

Žádat o informace smí každá fyzická i právnická osoba. V tomto případě žadatelem mohou být i další povinné subjekty, pokud disponují právní osobností. Na žadatele nejsou a ani nemohou být kladeny nějaké určité předpoklady. Stejně tak nerozhoduje vztah žadatele k dané informaci či plány, které s ní hodlá uskutečnit. Fyzická osoba jako žadatel by měla o sobě sdělit jméno, příjmení, datum narození, adresu trvalého bydliště/adresu pro doručování. V případě právnické osoby se zmiňuje název, identifikační číslo, adresa sídla případně adresa pro doručování.³⁷ Vzor takové žádosti naleznete v příloze této práce pod číslem 1.

Podávat ji budeme povinnému subjektu, který je k dané věci kompetentní. Způsobů, jak žádost předat, je několik. Lze to ústně, písemně, v rámci internetu, nebo po telefonním hovoru. Nejlépe je poslat žádost písemně. Dnem doručení začínají běžet lhůty na vyřízení a také v tomto případě máme právo na odvolání. Při ústní žádosti bychom taková práva neměli. Pokud nejsme spokojeni s odpovědí na otázku, kterou jsme přímo položili úředníkovi, musíme svůj dotaz zopakovat v písemné žádosti, kde se můžeme procesně bránit, jak již bylo zmíněno.

Zákon 106/1999 Sb., se v § 14 věnuje postupu při podávání a vyřizování písemných žádostí. Listina je podána dnem, kdy ji obdrží povinný orgán, což je velmi důležité pro běh následujících lhůt. Na formální znaky písemnosti se zde nekladou příliš vysoké nároky. „*Žádosti musí být zřejmé, kterému povinnému subjektu je určena, a že se žadatel domáhá poskytnutí informace ve smyslu tohoto zákona. Fyzická osoba uvede v žádosti jméno, příjmení, datum narození, adresu místa trvalého pobytu nebo, není-li přihlášena k trvalému pobytu, adresu bydliště a adresu pro doručování, liší-li se od adresy místa trvalého pobytu nebo bydliště. Právnická osoba uvede název, identifikační číslo osoby, adresu sídla a adresu pro*

---

³⁶ JELÍNKOVÁ, Jitka a Miloš TUHÁČEK. *Zákon o svobodném přístupu k informacím*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 67. Praktický komentář. ISBN 978-80-7552-859-9.

³⁷ FRÝBOVÁ, Alice, Štěpán HOLUB, Lenka ŠVARCOVÁ a Pavlína HLAVENKOVÁ. *GDPR a žádost podle stošestky v praxi obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 2021. s. 83-90 Právo prakticky. ISBN 978-80-7676-093-6.

doručování, liší-li se od adresy sídla. Adresou pro doručování se rozumí též elektronická adresa.“³⁸ Po doručení, povinný subjekt danou žádost zhodnotí. Nebude-li obsahovat dostatek informací o žadateli, povinný subjekt vyzve o doplnění informací, a to ve lhůtě 7 dnů od podání žádosti. Pokud žadatel nedoplní údaje o své osobě do 30 dnů, tak správní orgán věc odloží. Jestliže žádost splňuje vše potřebné, vyhoví se žadateli do 15 dnů od doručení. V idylickém případě by veřejná správa měla odpovídat bezodkladně. Tedy co nejdříve a nemělo by se čekat na poslední den lhůty. Existují výjimky, které vymezuje příslušný zákon v § 14 odst. 7 písm. a) b) c), u kterých lze lhůtu prodloužit o 10 dnů.

Žádost bude poskytnutá způsobem daným v žádosti. Nejčastěji:

- v listinné nebo elektronické podobě,
- poskytnutím kopie dokumentu,
- poskytnutím datového souboru,
- nahlédnutím do dokumentu,
- sdílením dat prostřednictvím rozhraní informačního systému,
- umožněním dálkového přístupu k informaci, která se v průběhu času mění, obnovuje, doplňuje nebo opakovaně vytváří.

6.1.1 Postup povinného subjektu při vyřizování žádosti o informace

Jak už bylo řečeno, vyřizování žádostí by mělo fungovat na bezodkladném principu. Narušit tento rychlý systém mohou výzvy ze stran úřadu. Krom již zmíněné výzvy o doplnění identifikačních znaků žadatele, využívá správní orgán výzvu k upřesnění žádosti. V případech, kdy je listina nesrozumitelná, je příliš obecná či není zřejmé na jakou informaci se dotyčný informuje, musí nastat zmíněná výzva. Pod nesrozumitelnost žádosti si můžeme představit dopis, email v cizím jazyce, nebo nečitelnost slov. Povinný subjekt v tomto případě musí srozumitelně vyjádřit v čem spočívají nedostatky žádosti a co požaduje. Obsahem výzvy jsou i lhůty a poučení při nedodržení těchto lhůt. Odeslání musí nastat do 7 dnů od podání žádosti. 30denní výzva na doručení odpovědi je stejná jako u předchozí výzvy. Zde nastává rozdíl, že po neupřesnění informací správní orgán žádost odmítne (v předchozím případě žádost odloží).

39

---

³⁸ § 14 odst. 2 Zákon o svobodném přístupu k informacím In: 106/1999 Sb. 1999.

³⁹ JELÍNKOVÁ, Jitka a Miloš TUHÁČEK. *Zákon o svobodném přístupu k informacím*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 174-177. Praktický komentář. ISBN 978-80-7552-859-9.

6.1.2 Rozhodnutí o odmítnutí žádosti

Pochopitelně může nastat situace, kdy povinný subjekt, nebude moci dané informace poskytnout v zájmu ochrany práv. V tom případě musí ve lhůtě pro vyřízení vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti.

Informační zákon přesně vymezuje informace, na které spadá ochrana a povinné subjekty je nemůžou zveřejnit. § 7 až § 11 ustanovuje například odepření poskytnutí u utajované informace, u obchodního tajemství nebo u probíhajícího trestního řízení. Dále se může vyskytnout žádost o informace, které nejsou dohledatelné, nebo zde dochází ke zneužití práva na informace či žádost směřuje ke vzniku nových informací. Zde všude dojde k rozhodnutí o odmítnutí žádosti.

V praxi se často vyskytují dotazy, na které povinný subjekt odpoví jen zčásti. Stane se, že požadovaný dokument obsahuje utajované informace. Tedy povinný subjekt utajované informace vyřadí a dokument poté poskytne žadateli. Ale i v takovém případě musí vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti v řádné lhůtě.⁴⁰

6.1.3 Odvolání

Proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti máme právo se odvolat. Odvolání podáváme k totožnému orgánu, který rozhodnutí vydal v prvním stupni. Lhůtu máme 15 dnů od doručení rozhodnutí. Povinný subjekt po doručení odvolání má ještě šanci rozhodnout formou autoremedury. Jestliže trvá na svém rozhodnutí o odepření informací předává celý spisový materiál nadřízenému orgánu do 15 dnů. Pokud se přikloní na stranu žadatele, přikáže povinnému subjektu zveřejnit požadované informace, a to nejpozději do 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí o odvolání povinnému subjektu.⁴¹ Tedy rozhodnutí obce zruší a přikáže například obecnímu úřadu informace poskytnout, a to nejpozději do 15 dnů. Další možností je, že rozhodnutí odvolací orgán zruší a věc vrátí k novému projednání. Současně k věci vysloví právní názor, kterým se bude muset subjekt následně řídit. Jako třetí možnost odvolacího orgánu uvedeme zamítnutí celého odvolání a potvrzení rozhodnutí.⁴²

---

⁴⁰ *Rozhodnutí o odmítnutí žádosti* [online]. 29.9.2021 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6819133>

⁴¹ § 16 Zákon o svobodném přístupu k informacím In: 106/1999 Sb. 1999.

⁴² FRÝBOVÁ, Alice, Štěpán HOLUB, Lenka ŠVARCOVÁ a Pavlína HLAVENKOVÁ. GDPR a žádost podle stošestky v praxi obcí. Praha: Wolters Kluwer, 2021. s. 128-130. Právo prakticky. ISBN 978-80-7676-093-6.

Po formální stránce by mělo odvolání obsahovat identifikační znaky účastníka řízení; adresu správního orgánu, kterému je odvolání doručováno; číslo rozhodnutí, proti kterému je vedeno odvolání; v jakém rozsahu napadáme rozhodnutí o odmítnutí žádosti; petit; podpis účastníka. Předlohu k podání odvolání nalezneme v příloze číslo 2.⁴³

6.1.4 Žaloba

V případě, že žadateli bude odvolání zamítnuto, má možnost podat žalobu ke správnímu soudu. Ta se podává až po vyčerpání všech řádných opravných prostředků. Lhůta na podání činní dva měsíce od doručení rozhodnutí odvolacího orgánu. Řídit se zde budeme podle občanského soudního řádu č. 99/1963 Sb., který upravuje podání žaloby.

Krajský soud přezkoumá důvody pro odmítnutí poskytnutí informací. Jestliže neshledá žádné argumenty pro neposkytnutí informace, zruší rozhodnutí o odvolání a rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti. Poté povinnému subjektu nařídí požadované informace poskytnout.

6.1.5 Stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace

V rámci informačního zákona máme právo na podání stížnosti na postup při vyřizování žádosti. Úpravu nalezneme v ustanovení § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím. Žadatel podává stížnost, pokud mu nebylo poskytnuto odůvodnění k zamítnuté žádosti, informace nebyla poskytnuta ve stanovené lhůtě, nebo nesouhlasí s výší úhrady.

Stížnost se může podat ústně, nebo písemně danému povinnému subjektu. Lhůta činní 30 dní od doručení zamítnutí poskytnutí informace. O stížnosti bude rozhodovat nadřízený orgán.⁴⁴

6.2 Zveřejněním

Ať už se jedná o státní orgán, orgán obce či kraje, nebo veřejnou instituci musí některé informace zveřejňovat povinně bez nutnosti o ně žádat. Judikaturu zde zastupuje novela zákona

---

⁴³ FRÝBOVÁ, Alice, Štěpán HOLUB, Lenka ŠVARCOVÁ a Pavlína HLAVENKOVÁ. *GDPR a žádost podle stošestky v praxi obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 126. Právo prakticky. ISBN 978-80-7676-093-6.

⁴⁴ § 16a Zákon o svobodném přístupu k informacím In: 106/1999 Sb. 1999.

č. 222/2015 Sb., která adaptovala do našeho právního řádu směrnici Evropského parlamentu a Rady 2013/37/EU ze dne 26. června 2013, kterou se mění směrnice o opakovaném použití informací veřejného sektoru. Za zveřejněnou informací se považují takové, které mohou být znovu vyhledány a získány. Bližší definici nalezneme v § 3 odst. 5 Informačního zákona.

Zákon přikazuje publikovat tyto informace:

„a) důvod a způsob založení povinného subjektu, včetně podmínek a principů, za kterých provozuje svoji činnost,

b) popis své organizační struktury, místo a způsob, jak získat příslušné informace, kde lze podat žádost či stížnost, předložit návrh, podnět či jiné dožádání anebo obdržet rozhodnutí o právech a povinnostech osob,

c) místo, lhůtu a způsob, kde lze podat opravný prostředek proti rozhodnutím povinného subjektu o právech a povinnostech osob, a to včetně výslovného uvedení požadavků, které jsou v této souvislosti kladeny na žadatele, jakož i popis postupů a pravidel, která je třeba dodržovat při těchto činnostech, a označení příslušného formuláře a způsob a místo, kde lze takový formulář získat,

d) přehled nejdůležitějších předpisů, podle nichž povinný subjekt zejména jedná a rozhoduje, které stanovují právo žádat informace a povinnost poskytovat informace a které upravují další práva občanů ve vztahu k povinnému subjektu, a to včetně informace, kde a kdy jsou tyto předpisy poskytnuty k nahlédnutí,

e) sazebník úhrad za poskytování informací,

f) výroční zprávu za předcházející kalendářní rok o své činnosti v oblasti poskytování informací (§ 18), zveřejnit se musí nejpozději k 1. březnu,

g) výhradní licence poskytnuté podle § 14a odst. 4,

h) usnesení nadřízeného orgánu o výši úhrad vydaná podle § 16a odst. 7,

i) elektronickou adresu podatelny.“⁴⁵

Zveřejňují se na snadno přístupné místo v sídle subjektu, kde se s tím mohou seznámit všichni, například ve vstupní hale, v čekárně. Nejčastější způsob zveřejňování z praxe je na úřední desce, ke které musí být umožněn nepřetržitý přístup. Další povinností je ze strany povinného subjektu zajistit volné pořízení kopií těchto informací. Buď si mohou zájemci kopie zajistit sami s vlastním zařízením (vyfotografováním), nebo kopírování opatří orgán, který smí za tuto službu požadovat poplatek.

---

⁴⁵ § 5 odst. 1 písm. a) – i) Zákon o svobodném přístupu k informacím In: 106/1999 Sb., 1999.

V dnešním online světě ani zákon nezapomíná na digitalizaci informací a ustanovuje, že ke každé informaci musí existovat vzdálený přístup. Tedy všechny informace nalezneme na internetových stránkách povinných subjektů. Zákon ukládá výjimku fyzickým osobám jako povinnému subjektu. Dokumenty, které budou vyvěšeny na úřední desce se nesmí lišit od těch, co budou na internetových stránkách. Jak informace zveřejňovat upravuje vyhláška č. 515/2020 Sb., o struktuře informací zveřejňovaných o povinném subjektu a o osnově popisu úkonů vykonávaných v rámci agendy.⁴⁶ V rámci odpovědi na žádost o poskytnutí dat, může povinný subjekt, sdělit odkaz na vzdálený přístup, kde žadatel nalezne svou informaci. Pokud je žádost podána elektronicky a odkaz na vzdálený přístup je také v elektronické podobě, nemá již žadatel právo na listinou podobu dané informace.

6.2.1 Portál veřejné správy

Portál veřejné správy byl zprovozněn v říjnu roku 2003, v rámci eGovernmentu, který má za cíl zdigitalizovat veřejnou správu. Správcem Portálu je tedy Ministerstvo vnitra. Obsahem systému jsou informace o službách veřejné správy a o životních událostech. Přehledně zde najdete formuláře, seznamy datových schránek, věstníky a mnoho dalšího.⁴⁷ Potřebné informace jsou zde pro běžné občany, tak i pro právnické osoby, cizince či orgány veřejné moci. Cílem Portálu je zpřístupnění informací o veřejné správě na jednom místě a vyřízení základních úředních záležitostí online.

V rámci Portálu veřejné správy vznikl Portál občana. Ten byl spuštěn roku 2018 právě na zmíněném portálu. V rámci již zmíněné digitalizace veřejné správy, bylo potřeba vytvořit systém, který by propojil občana se všemi orgány veřejné moci. Na oficiálních stránkách webu si stačí vytvořit svou identitu pro bezpečné přihlášení a již můžete začít komunikovat s úřady. Zažádat si lze o nový občanský průkaz, cestovní doklad či řidičský průkaz. Díky Portálu získáme přístup k podání daňového přiznání, k přehledu důchodového pojištění, k informacím z katastru nemovitostí a mnoho dalších služeb, které stále přibývají.⁴⁸

---

⁴⁶ *Manuál pro obce k zákonu o svobodném přístupu k informacím* [online]. Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2022-03-15]. Dostupné z:

file:///C:/Users/kkupk/Downloads/Manual_pro_obce_k_zakonu_o_svobodnem_pristupu_k_informacim.pdf

⁴⁷ *Portál veřejné správy* [online]. Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2022-03-20]. Dostupné z:

<https://www.mvcr.cz/clanek/portal-verejne-spravy.aspx>

⁴⁸ *Portál občana* [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://obcan.portal.gov.cz/prihlaseni>

7 Ústřední orgány

V této kapitole nahlédneme do tématu ústředních správních orgánů, kteří svou činností dohlíží na ochranu informací. Jmenovitě se jedná o Úřad pro ochranu osobních údajů, Národní bezpečnostní úřad, Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost a v neposlední řadě nesmíme opomenout Ministerstvo vnitra.

7.1 Úřad pro ochranu osobních údajů

Úřad pro ochranu osobních údajů byl zřízen zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. Po 19 letech byl zákon novelizován a nahradil ho zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. V daném zákoně se Úřadu věnuje hlava V. § 50 až § 60, ty zahrnují činnost Úřadu, využívání údajů z informačních systémů z veřejné správy, jmenování předsedy a místopředsedy, mezinárodní spolupráci, obsah výroční zprávy, oprávnění Úřadu na přístup k informacím, mlčenlivost zaměstnanců a opatření k odstranění nedostatků.⁴⁹

Jedná se o ústřední správní úřad, který sídlí v Praze. Jeho činnost je zcela nezávislá a nikdo do ní nemůže nikterak zasahovat, ať už přímo či nepřímo. Jelikož se jedná o dozorový orgán, který porovnává ideální stav s tím reálným a v návaznosti na to vydává autoritativní rozhodnutí, spravuje se podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád). Dále se v rámci svých pravomocí řídí správním řádem č. 500/2004 Sb. a zákonem o státní službě č. 234/2004 Sb.⁵⁰

V rámci novelizace Informačního zákona, která proběhla zákonem č. 111/2019 Sb., nabyl Úřad nové působnosti v oblasti práva na informace. Od 2. ledna 2020 je účinná nová úprava některých ustanoveních v Informačním zákoně. Týká se § 16b, který byl nově do zákona přidán a § 20 odst. 5. Úřad má nyní právo přezkoumávat rozhodnutí odvolacího orgánu a taktéž je oprávněn vést řízení proti nečinnosti nadřízeného orgánu. V případech, kdy nelze určit nadřízený správní orgán podle § 178 správního řádu, rozhoduje v odvolacím řízení a v řízení

---

⁴⁹ Část 1 Hlava 5 zákona o zpracování osobních údajů In: 110/2019 Sb., 2019

⁵⁰ Úřad pro ochranu osobních údajů. Úřad pro ochranu osobních údajů [online]. c2013 [cit. 2021-8-29]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/o-nas/ds-1059/p1=1059>

o stížnosti Úřad pro ochranu osobních údajů. Před již zmíněnou novelou č. 111/2019 Sb., rozhodoval na místo Úřadu „ten, kdo stojí včele povinného subjektu“. ⁵¹

7.2 Národní bezpečnostní úřad

Národní bezpečnostní úřad funguje na našem území od 1. srpna 1998. Svou činnost zahájil na základě zákona č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů. Hlavní činností, tohoto ústředního správního úřadu, jsou odvětví ochrany utajovaných informací a bezpečnosti způsobilosti. ⁵²

Primární normou je zde zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, který vede požadavky pro stanovení takovýchto informací či pravidla pro přístup k nim. Úřad vydáváním osvědčení, nebo dokladu o bezpečnostní způsobilosti garantuje, že dané utajované informace, sdělí osobám, které jsou k tomu oprávněné. Dále povoluje poskytování utajovaných informací v rámci mezinárodního styku.

7.3 Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost

„Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB) je ústředním správním orgánem pro kybernetickou bezpečnost včetně ochrany utajovaných informací v oblasti informačních a komunikačních systémů a kryptografické ochrany. Dále má na starosti problematiku veřejně regulované služby v rámci družicového systému Galileo.“⁵³ Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti) byl nahrazen zákonem č. 205/2017 Sb. Tím se dalo vzniknout novému NÚKIB, který zahájil své působení 1. srpna 2017. Své pracoviště nachází v Praze i v Brně.

Včele NÚKIB stojí ředitel, který je členem Výboru pro kybernetickou bezpečnost. Jedná se o stálý pracovní orgán Bezpečnostní rady státu, který se skládá ze členů vlády a jejichž jednání se smí ředitel NÚKIB účastnit.

---

⁵¹ Úřad pro ochranu osobních údajů: Právo na informace [online]. [cit. 2022-03-25]. Dostupné z: <https://www.uouu.cz/pravo-na-informace/ds-5873/p1=5873>

⁵² O NBÚ. Národní bezpečnostní úřad [online]. [cit. 2021-8-29]. Dostupné z: <https://www.nbu.cz/cs/o-nas/>

⁵³ NÚKIB. Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost [online]. [cit. 2021-8-29]. Dostupné z: <https://www.nukib.cz/cs/o-nukib/>

7.4 Ministerstvo vnitra

Ministerstvo vnitra je zřízeno na základě kompetenčního zákona č. 2/1969 Sb. Je ústředním orgánem státní správy pro vnitřní záležitosti. Svou agendu řídí podle Ústavy ČR a dalších platných právních předpisů. Hlavou ministerstva je ministr vnitra, kterým je aktuálně Vít Rakušan. Do působnosti ministerstva spadá veřejný pořádek, dohled na bezpečnost, plynulost silničního provozu, sdružování v politických stranách a politických hnutích, shromažďovací právo, archivnictví, územní členění státu, vyměřování a udržování státních hranic, státní symboly, státní, hospodářské a služební tajemství, zbraně a požární ochranu. Dále svou činnost vykonává u jmen a příjmení, vedení matrik, státního občanství, občanských průkazů, cestovních dokladů, rodných čísel, státního občanství a evidenci obyvatel.⁵⁴ Věnuje se telekomunikační síti Policie České republiky a metodicky usměrňuje šifrovou službu. V neposlední řadě navozuje spolupráci s mezinárodní organizací Interpol.⁵⁵

Co se týká poskytování informací, ministerstvo musí zveřejňovat povinné informace. Ty nejlépe nalezneme na oficiálních webových stránkách Ministerstva vnitra. Tam také nalezneme elektronický přístup k portálům, které ministerstvo zřizuje. Jedná se o portál veřejné správy a portál občana. Oba tyto portály vznikly v rámci eGovernmentu, který má za cíl zdigitalizovat celou veřejnou správu a tím se přiblížit občanům a zjednodušit celý proces mezi veřejností a orgány veřejné správy.

Zmínit musíme také službu Czech Point, která funguje jako asistence pro výkon veřejné správy. Občané, díky této službě, mohou na kontaktních místech naléznout řadu služeb. Například výpisy z informačních systémů, konverzi dokumentů, založení datové schránky, podání vůči státní správě a další úkony či služby.⁵⁶

---

⁵⁴ § 12 zákona o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky In: 2/1969 Sb., 1969

⁵⁵ *Ministerstvo vnitra České republiky: Působnost ministerstva* [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-pusobnost-ministerstva.aspx>

⁵⁶ *Ministerstvo vnitra České republiky: EGOVERNMENT* [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/egovernment.aspx>

8 Ochrana informací

V předcházejících kapitolách jsme rozebírali právo na informace a jeho legislativu. V této kapitole budeme řešit případy, kdy smí být právo na informace odepřeno. Hlavní roly zde hraje ochrana citlivých dat. Správní orgány se musejí řídit podle zákona, který určuje, jestli danou informaci mohou sdělit. S tím souvisí i náležitá formálnost a předepsané zásady, které povinné subjekty dodržují. Zákon, který nás provází celou prací č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, říká, které informace se nesmí poskytovat a které je potřeba v rámci obsahu omezit. V následujících podkapitolách se daným případům budeme věnovat.

Z mého pohledu se jedná o důležitou formu ochrany, která zabraňuje k nezákonnému úniku osobních údajů.

8.1 Odepření informace ze zákona

Zákon nám ukládá typy informací, které je potřeba zvýšeně chránit a jejich šíření zakazuje. Primární pramen práva je zde Informační zákon č. 106/1999 Sb., který věnuje své paragrafy, právě takovým informacím. Jedná se například o § 7 Ochrana utajovaných informací, § 9 Ochrana obchodního tajemství, § 10 Ochrana důvěrnosti majetkových poměrů, § 11 odst. 4 písm. a) Informace o probíhajícím trestním řízení. Nadcházející podkapitoly se daným informacím věnují a krátce je popisují.

8.1.1 Utajované informace

„Utajovanou informací se rozumí informace v jakékoliv podobě zaznamenaná na jakémkoliv nosiči označená v souladu s tímto zákonem, jejíž vyzrazení nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem nevýhodné, a která je uvedena v seznamu utajovaných informací (§ 139)“⁵⁷ Takto definuje zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, utajovanou informaci. § 4 nám

---

⁵⁷ § 2 písm. a) Zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti In: 412/2005 Sb. 2005.

rozděluje utajovanou informaci do čtyřech stupňů, podle kterých se klasifikuje míra důležitosti utajení. Nejvyšší stupeň utajení mají přísně tajné informace, jejich vyzrazením může nastat mimořádně vážná újma České republiky. Druhým stupněm jsou tajné informace, které po zneužití mohou způsobit vážnou újmu zájmům naší země. Dále pak máme důvěrné informace, jenž mohou způsobit prostou újmu zájmům země a v neposlední řadě vyhrazené informace, které po vyzrazení způsobí České zemi určitou nevýhodu.

Žádá-li se o utajovanou informaci, povinný subjekt ji nesmí poskytnout. Odepření žádosti proběhne formou rozhodnutí o odmítnutí žádosti, které je nutné řádně odůvodnit.⁵⁸

8.1.2 Informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzických osob a osobní údaje

Informační zákon se zmiňuje o právu na informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzických osob a osobní údaje. Povinný subjekt zde musí brát zřetel na ochranu osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, soukromí, ochranu jména a projevů osobní povahy.⁵⁹

Zákon odkazuje na následující právní předpisy, které dále upravují danou problematiku a zabývají se ochranou dat. Zejména se jedná o občanský zákoník č. 89/2012 Sb. a zákon o zpracování osobních údajů č. 110/2019 Sb. Zákon tedy umožňuje o informace žádat a také v rámci zákona žádost kladně vyřídit. Pokud se jedná o informace osobnosti, projevů osobní povahy a soukromí fyzické osoby držet se musíme občanského zákoníku, který poskytnutí těchto dat ustanovuje. Oproti tomu v poskytování osobních údajů se musíme držet předepsaných pravidel. Umožňuje nám to souhlas se zpracováním osobních údajů od fyzické osoby; nebo výjimka podle zákona o zpracování osobních údajů, kdy nepotřebujeme souhlasu od fyzické osoby; nebo jde-li o osobní údaje o osobě, které povinný subjekt poskytl veřejně prostředky, podle § 8b zákona č. 106/1999 Sb.⁶⁰

---

⁵⁸ JELÍNKOVÁ, Jitka a Miloš TUHÁČEK. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 86. Praktický komentář. ISBN 978-80-7552-859-9.

⁵⁹ KOLMAN, Petr. *Právo na informace*. Brno: Masarykova univerzita, 2010. s. 87. ISBN 978-80-210-5135-5.

⁶⁰ JELÍNKOVÁ, Jitka a Miloš TUHÁČEK. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 90. Praktický komentář. ISBN 978-80-7552-859-9.

8.1.3 Příjemci veřejných prostředků

Příjemci veřejných prostředků od povinného subjektu, musí počítat se zveřejňováním svých osobních údajů. Zákon přesně definuje ve svém § 8b informačního zákona, které údaje zveřejní. Jsou jimi: jméno, příjmení, rok narození, obec trvalého bydliště, částka, účel a podmínky poskytnutých veřejných prostředků. Pod účelem a podmínkami si můžeme z praxe nejčastěji představit informace obsažené ve smlouvě, které se to týká.

Pokud se udělování veřejných prostředků týká oblasti sociální, zdravotních služeb, hmotného zabezpečení v nezaměstnanosti, státní podpory stavebního spoření a státní pomoci při obnově území, povinný subjekt odepře žadateli tyto informace.⁶¹

Co tedy do veřejných prostředků řadíme podle práva. Definici nalezneme v zákoně o finanční kontrole ve veřejné správě § 2 písm. g), kde se zmiňují „*veřejné finance, věci, majetková práva a jiné majetkové hodnoty patřící státu nebo jiné právnické osobě uvedené v písmenu a)*“⁶² Shrneme-li definici jedná se o platby, majetek či práva státu, obce nebo kraje.

8.1.4 Ochrana obchodního tajemství

Ochrana obchodního tajemství je zastoupena v zákoně o svobodném přístupu k informacím. Jestliže požadovaná informace spadá do této kategorie, povinný subjekt informaci neposkytne.⁶³ Aby mohla mít takové označení, musí splňovat několik kritérií. Podle Nového občanského zákoníku je potřeba, aby pojem splňoval dané skutečnosti – byl konkurenčně významný, určitelný, ocenitelný, v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupný, související se závodem a odpovídajícím způsobem utajované vlastníkem.⁶⁴

Typickým obchodním tajemstvím mohou být výkazy výnosů a ztrát z podnikatelské činnosti nebo informace ohledně pohledávek. Je potřeba si dát pozor na obchodní tajemství, které se týká veřejných prostředků. V takovém případě má povinný subjekt povinnost vydat informace.⁶⁵

---

⁶¹ § 8b Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: 106/1999 Sb. 1999.

⁶² § 2 písm. g) Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: 106/1999 Sb. 1999.

⁶³ § 9 odst. 3 Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: 106/1999 Sb. 1999.

⁶⁴ JELÍNKOVÁ, Jitka a Miloš TUHÁČEK. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 115-117. Praktický komentář. ISBN 978-80-7552-859-9.

⁶⁵ KOLMAN, Petr. Právo na informace. Brno: Masarykova univerzita, 2010. s. 89. ISBN 978-80-210-5135-5.

8.1.5 Ochrana důvěrnosti majetkových poměrů

Informace o fyzických a právnických osobách, které získal povinný subjekt z daňového řízení, sociálního zabezpečení, penzijního, nebo zdravotního pojištění, anebo z řízení o poplatcích, ze zákona neposkytne.

O neposkytnutí informací vydá povinný subjekt rozhodnutí, ve kterém bude uvádět zákon a pracovní agendu, ze které danou informaci získal.

8.1.6 Podmíněné informace

Zamítat žádost o informace, budeme i v případech, kdy se jedná o informace fyzických nebo právnických osob. Jedná o informace, které předáváme povinnému orgánu dobrovolně i nad rámec svých zákonných povinností. Výjimka je pouze v případě, že udělíme souhlas s jejich poskytnutím. U tohoto typu informací lze udělit souhlas jen částečný. V praxi se jedná o data z oznámení, stížností, žádostí či například petic.⁶⁶

8.1.7 Pravidelně publikované informace

Další omezení práva na informace se týká zveřejňování na základě zvláštního zákona a v předem stanovených pravidelných obdobích až do dalšího období. Jedná se o informace, které správní orgány vydávají v pravidelných intervalech, kdy k nim má veřejnost přístup. Poskytnutí těchto informací je ale časově omezeno. Po skončení této doby, povinný subjekt žadateli neposkytne žádné sdělení. Především se to využívá v zákoně o České národní bance a zákoně o státní statistické službě. Například ustanovení v § 3 odst. 5 zákona o České národní bance, nařizuje poskytovat informace ohledně měnového vývoje, nejméně jedenkrát za tři měsíce.⁶⁷

---

⁶⁶ KOLMAN, Petr. Právo na informace. Brno: Masarykova univerzita, 2010. s. 96-97. ISBN 978-80-210-5135-5.

⁶⁷ Zákon České národní rady o České národní bance. In: 3/1993 Sb. 1993

8.1.8 Ochrana duševního vlastnictví

V případě ohrožení práv třetích osob k předmětu práva autorského, povinný subjekt informace dle zákona neposkytne. Řídíme se zde zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). Informační zákon v § 11 odst. 5 specifikuje předmět ochrany práva autorského, je-li v držení:

- provozovatelů rozhlasového či televizního vysílání,
- škol a školských zařízení,
- akademie věd České republiky a dalších veřejných institucí, dle zákona o podpoře výzkumu a vývoje,
- kulturních institucí hospodařících s veřejnými prostředky, kromě knihoven, galerií, muzeí a knihoven.⁶⁸

8.1.9 Informace získané při plnění úkolů v rámci kontrolní, dozorové, dohledové nebo obdobné činnosti

Mluvíme o informacích získaných při plnění úkolů v rámci kontrolní, dozorové, dohledové nebo obdobné činnosti. Tedy poskytovat se mohou pouze informace, které jsou výsledkem těchto jednání. O průběhu jsou vázány mlčenlivostí. Právní úpravu zajišťují zvláštní zákony. Například můžeme uvést zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, zákon č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci, zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně nebo zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech.⁶⁹

8.1.10 Informace o trestním řízení

„Povinné subjekty dále neposkytnou informace o probíhajícím trestním řízení, nebo týkající se trestního řízení, pokud by její poskytnutí ohrozilo či zmařilo účel trestního řízení, zejména zajištění práva na spravedlivý proces.“⁷⁰

Bližší výklad práva nalezneme v zákoně č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). Zde se § 8a až § 8d věnuje poskytování informací o trestním řízení a osobách

⁶⁸ § 11 odst. 5 Zákon o svobodném přístupu k informacím In: 106/1999 Sb., 1999

⁶⁹ § 11 odst. 3 Zákon o svobodném přístupu k informacím In: 106/1999 Sb., 1999

⁷⁰ § 11 odst. 4 písm. a) Zákon o svobodném přístupu k informacím In: 106/1999 Sb., 1999

na něm zúčastněných. V prvním odstavci se ustanovují podmínky, za kterých se mohou uvedené informace sdělovat. Orgány činné v trestním řízení si musejí dát pozor na citlivé informace, které by mohli ohrozit objasnění skutečností pro dané trestní řízení. Veliký důraz se klade i na ochranu osobních údajů zúčastněných osob. Zvláště u osob mladších 18 let se dbá na ochranu a soukromí.⁷¹

I zde existují výjimky, kdy v některých případech je žádoucí citlivé údaje sdělit veřejnosti. Týká se to například pohřešovaných osob nebo pokud veřejný zájem převažuje nad právem na ochranu soukromí dotčené osoby. Informace se také mohou poskytovat výslovným souhlasem dotčené osoby.⁷²

8.1.11 Informace o rozhodovací činnosti soudů

Mezi dalšími omezeními v § 11 nalezneme odst. 4, který vymezuje další informace, které orgány nebudou poskytovat. Tam řadíme i informace o rozhodovací činnosti soudů. V rámci nich tam řadíme informace týkající se rozhodování soudů, postupů a úkonů, které směřují ke zjištění skutkového stavu a úkony účastníků vedené vůči soudu a ostatním účastníkům řízení.

I v tomto případě nás čekají výjimky, kdy se zveřejňuje výsledek soudu. Jedná se o rozsudky a další typy rozhodnutí jako jsou usnesení, které se vyhláší veřejně.⁷³

8.1.12 Informace o plnění úkolů zpravodajských služeb

Povinný subjekt podle § 11 odst. 4 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb., neposkytne informace ohledně plnění úkolů zpravodajských služeb. Odkázat zde musíme na zákon o zpravodajských službách České republiky č. 153/1994 Sb., který více ustanovuje působnost zpravodajských služeb v § 5 a podávání zpráv zpravodajskými službami a ukládání úkolů zpravodajským službám v § 8 v příslušném zákoně.

---

⁷¹ § 8a Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád) In: 141/1961 Sb., 1961

⁷² § 8d Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád) In: 141/1961 Sb., 1961

⁷³ JELÍNKOVÁ, Jitka a Miloš TUHÁČEK. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 148-149. Praktický komentář. ISBN 978-80-7552-859-9.

8.2 Omezení informace ze strany úřadu

Povinný subjekt má možnost sám rozhodnout o poskytnutí či zamítnutí požadované informace. Jedná se pouze o případy, které jsou uvedeny v zákoně 106/1999 Sb., jsou jimi:

- vnitřní pokyny a personální předpisy,
- připravované informace,
- informace poskytnuté NATO a EU,
- informace, které významně nebo přímo ohrožují účinnost bezpečnostního opatření stanoveného na základě zvláštního předpisu pro účel ochrany bezpečnosti osob, majetku a veřejného pořádku,
- informace, které významně nebo přímo ohrožují výkon zahraniční služby při ochraně zájmů České republiky a jejích občanů v zahraničí.⁷⁴

V případě zamítnutí žádosti o poskytnutí informace, musí povinný subjekt podat odůvodnění.

8.2.1 Vnitřní pokyny a personální předpisy

Vnitřní předpisy jsou vydávané v rámci určité organizační složky, na principu nadřízenosti a podřízenosti. Jedná se o závazné interní akty, které upravují vnitřní záležitosti povinného subjektu. Řídit se jimi musí pouze zaměstnanci daného orgánu. Nejedná se o prameny práva, tudíž k jejich vydání není potřeba zvláštního zákonného zmocnění.⁷⁵ V praxi se tak nejčastěji jedná o pracovní a organizační řád, skartační řád, nebo také vnitřní předpis zaměstnavatele o využívání výpočetní techniky.

Vnitřním pokynem se projevuje pouze uvnitř úřadu, nedopadá na práva a zájmy osob stojících mimo úřad. Pokynem je řešena konkrétní situace s přímo konkrétním zaměstnancem.

Omezení informace ze strany povinného subjektu může nastat v situaci, kdy se ta informace výlučně vztahuje k vnitřním pokynům a personálním předpisům. Příkladem jsou údaje obsahující spisový a skartační řád, anebo předpisy týkající se dovolené a podobně.⁷⁶

---

⁷⁴ § 11 odst. 1 Zákon o svobodném přístupu k informacím In: 106/1999 Sb., 1999

⁷⁵ *Epravo.cz*: Právo na informace – k problematice vnitřních pokynů [online]. 2014 [cit. 2022-03-13]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pravo-na-informace-k-problematice-vnitrnich-pokynu-95310.html>

⁷⁶ JELÍNKOVÁ, Jitka a Miloš TUHÁČEK. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 129-130. Praktický komentář. ISBN 978-80-7552-859-9.

8.2.2 Připravované informace

Řadíme sem nové informace, které vznikají při přípravě rozhodnutí povinného subjektu. Stávají se jimi nehotové informace jako jsou návrhy, koncepty, podněty a další. Takovéto údaje povinný subjekt nemusí zveřejňovat. Po dokončení rozhodnutí se z nich stávají zákonně poskytované informace.

Během rozhodovacího procesu musíme od sebe rozlišit připravované (nehotové) informace a informace, které jsme k tomu zařadili, ale ty již dříve existovali. Takové informace povinný subjekt musí zveřejnit a nemůže se stávat, že je zahrne pod připravované informace.⁷⁷

8.2.3 Informace poskytnuté NATO a EU

Informace poskytnuté Organizací Severoatlantické smlouvy nebo Evropskou unií jsou v zájmu bezpečnosti státu a ochrany práv třetích osob. Nesou chráněné označení, které je pro NATO „NATO UNCLASSIFIED“ a pro EU „LIMITE. Česká republika je svým členstvím povinna dodržovat tato označení a neposkytovat dané informace bez souhlasu organizací. S tím souvisí novela z roku 2008 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, kde došlo právě k takovému opatření ze strany NATO a EU.⁷⁸

---

⁷⁷ KOLMAN, Petr. *Právo na informace*. Brno: Masarykova univerzita, 2010. s. 95. ISBN 978-80-210-5135-5.

⁷⁸ KOLMAN, Petr. *Právo na informace*. Brno: Masarykova univerzita, 2010. s. 95-96. ISBN 978-80-210-5135-5.

Závěr

Jak bylo již zmíněno v úvodu práce, právo na informace řadíme k jednomu ze základních právům pro správně fungující demokratický stát. Stejně jako právo samotné, je stejně důležitá jeho ochrana. Obzvláště pokud veřejná správa prochází elektronizací a digitalizací svých agend. Proto je potřeba toto odvětví stále rozvíjet a zdokonalovat jeho ochranu. V době pandemie a úplného lockdownu jsme mohli prověřit funkčnost a zabezpečení určitých agend. Krom velkého přetížení sítě, jsme mohli narazit na složitost a zbytečnou komplikovanost, která nás mnohdy odradila od samotného úkonu. Velký rozmach zaznamenaly i kybernetické útoky, které nabourávají IT systémy vládních orgánů. Při psaní této práce jsem se setkala s nejděním hackerským útokem, kdy nebylo možné se dostat na webové stránky portálu veřejné správy a jiných.

V první části práce se rozebírá legislativa. Mezi primární prameny byly označeny zákon o svobodném přístupu k informacím a Obecné nařízení, známější pod anglickou zkratkou GDPR. Zákon č. 106/1999 Sb., nás seznámil s povinnými subjekty, u kterých je velmi důležitý výklad, alespoň co se týče veřejných institucí, kde pak nastává rozepře, kdo je povinen poskytnout informace a kdo není. Poněvadž zákon neobsahuje ucelenou definici zmíněného pojmu. Rozepře může vyústit z jedné strany jako odepření práva na informace podle čl. 17 Listiny a z druhé strany osoby, kterých se týkají žádané informace, mohou být dotčeny na svých právech, například právo na informační sebeurčení. Zde nejspíš spatřuji největší propast tohoto zákona. V další kapitole se již věnujeme praktické činnosti, a to přímo realizaci podávání žádostí a postupu správních orgánů. Milé zjištění je v podávání žádosti, která nemá žádný předepsaný kodex. Druhou formou, jak poskytovat informace podle zákona, je zveřejňování, u kterého máme výčet informací, které jsou orgány povinni zveřejňovat. Neméně poutavým tématem jsou ústřední orgány k věci ochrany práv informací. V práci se mluví například o Úřadu pro ochranu osobních údajů, Národním bezpečnostním úřadu či Ministerstvu vnitra.

Téma ochrany informací je rozvinuto v kapitole 8, která je rozdělena na informace, které se nesmí poskytovat a ty, které je potřeba v rámci obsahu omezit.

Cílem této práce bylo proniknout do dané problematiky a seznámit se s její legislativou, která se v našem právním řádě objevuje stále častěji.

Resumé

As mentioned in the introduction to this thesis, the right to information is one of the fundamental rights of a well-functioning democratic state. Equally as important as the right itself is its protection. Especially when public administration is undergoing the electronification and digitization of its agendas. Therefore, this sector needs to be constantly developed and improved. At the time of the pandemic and the complete lockdown, we had the opportunity to see how online portals perform. And we can certainly agree that there is still much to work on and improve.

The first chapter of the thesis is devoted to the concept of information and its ambiguous meaning. Then we deal with the legal anchoring in our legal system. After getting acquainted with Act No. 106/1999 Sb., on free access to information, we find out its importance and we analyse its provisions in the next chapters of the thesis. Other terms important for us include state authority, local government units, and their bodies or public institutions. As we already know from the thesis, these entities have a legal obligation to disclose information. Of course, there are exceptions, which we will find in the thesis, and we will find out which information the administrative authorities are not obliged to disclose.

The thesis also offers an excursion into the provision of information and the ways in which legal entities disclose information or, conversely, how they refuse requests for information from applicants.

As the title of the thesis suggests, the protection of this information was a broad topic. That is very interesting from my point of view.

An equally engaging topic is the central authorities in relation to the protection of information rights. The thesis mentions, for example, the Data Protection Authority, or the National Security Authority.

The aim of this thesis was to have a deep insight into the subject and to get acquainted with its legislation, which is increasingly appearing in our legal system.

Seznam pramenů a literatury

Literatura

1. FRÝBOVÁ, Alice, Štěpán HOLUB, Lenka ŠVARCOVÁ a Pavlína HLAVENKOVÁ. *GDPR a žádost podle stošestky v praxi obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 2021. Právo prakticky. ISBN 978-80-7676-093-6.
2. JELÍNKOVÁ, Jitka a Miloš TUHÁČEK. *Zákon o svobodném přístupu k informacím*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Praktický komentář. ISBN 978-80-7552-859-9.
3. KOLMAN, Petr. *Právo na informace*. Brno: Masarykova univerzita, 2010. ISBN 978-80-210-5135-5.
4. NAVRÁTIL, Jiří. *GDPR pro praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-689-7.
5. NULÍČEK, M., J. DONÁT, F. NONNEMANN, B. LICHNOVSKÝ a J. TOMÍŠEK. *GDPR - obecné nařízení o ochraně osobních údajů*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Praktický komentář. ISBN 978-80-7552-765-3.
6. HAK, Jan a Ondřej VÍCHA. *Právo na informace o životním prostředí ve středoevropském kontextu*. Praha: Wolters Kluwer, 2020. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-778-5.
7. ŽŮREK, Jiří. *Praktický průvodce GDPR*. Olomouc: ANAG, [2017]. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7554-097-3.
8. ŽŮREK, Jiří. *Praktický průvodce GDPR: včetně úplného znění GDPR*. 2. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2018. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7554-152-9.

Právní předpisy a judikatura

9. Listina základních práv a svobod In: 2/1993 Sb.
10. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne

27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)

11. Ústava České republiky In: 1/1993 Sb.
12. Zákon České národní rady o České národní bance In: 3/1993 Sb.
13. Zákon České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky. In: 2/1969 Sb.
14. Zákon o obcích (obecní zřízení) In: 128/2000 Sb.
15. Zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnosti způsobilosti In: 412/2005 Sb.
16. Zákon o kybernetické bezpečnosti In: 181/2014 Sb.
17. Zákon o svobodném přístupu k informacím In: 106/1999 Sb.
18. Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád) In: 141/1961 Sb.
19. Zákon o zpracování osobních údajů In: 110/2019 Sb.

Internetové zdroje

20. *Advokátní online deník: Ústavní soud k výkladu pojmu „veřejná instituce“* [online]. 2019 [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2019/04/09/vyklad-pojmu-verejna-instituce-podle-zakona-o-svobodnem-pristupu-k-informacim/>
21. *Bezfaulu.net: Co je to dezinformace?* [online]. [cit. 2022-03-12]. Dostupné z: <https://bezfaulu.net/clanky/o-manipulaci/co-je-to-dezinformace/>
22. *Epravo.cz: Právo na informace – k problematice vnitřních pokynů* [online]. 2014 [cit. 2022-03-13]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pravo-na-informace-k-problematice-vnitrnich-pokynu-95310.html>

23. *Epravo.cz*: Nový zákon o zpracování osobních údajů [online]. 30.05.2019 [cit. 2022-03-19]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/novy-zakon-o-zpracovani-osobnich-udaju-109312.html>
24. *Evropská komise: Orgány veřejné správy a ochrana osobních údajů* [online]. [cit. 2022-03-19]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/rules-business-and-organisations/public-administrations-and-data-protection/what-are-main-aspects-general-data-protection-regulation-gdpr-public-administration-should-be-aware_cs
25. *Iurium. Iurium: Veřejné instituce jako povinné subjekty dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím* [online]. 09.01.2022 [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: <https://www.iurium.cz/2022/01/09/verejne-institute/>
26. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů prakticky: Co považuje GDPR za osobní údaje* [online]. [cit. 2022-03-19]. Dostupné z: <https://www.gdpr.cz/>
27. *Komora auditorů České republiky* [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/vyklad-pojmu-verejna-institute>
28. *Manuál pro obce k zákonu o svobodném přístupu k informacím* [online]. Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2022-03-15]. Dostupné z: file:///C:/Users/kkupk/Downloads/Manual_pro_obce_k_zakonu_o_svobodnem_pristupu_k_informacim.pdf
29. *Ministerstvo vnitra České republiky: Působnost ministerstva* [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-pusobnost-ministerstva.aspx>
30. *Ministerstvo vnitra České republiky: EGOVERNMENT* [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/egovernment.aspx>
31. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/umluva_pristup_informace
32. *Portál občana* [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://obcan.portal.gov.cz/prihlaseni>

33. *Portál veřejné správy* [online]. Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/portal-verejne-spravy.aspx>
34. *Rozhodnutí o odmítnutí žádosti* [online]. 29.9.2021 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6819133>
35. Typy informací. *Druhy informací* [online]. 2021 [cit. 2022-08-25]. Dostupné z: <https://cs.economy-pedia.com/11036514-information-types>
36. Úřad pro ochranu osobních údajů. Úřad pro ochranu osobních údajů [online]. c2013 [cit. 2021-8-29]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/o-nas/ds-1059/p1=1059>
37. O NBÚ. Národní bezpečnostní úřad [online]. [cit. 2021-8-29]. Dostupné z: <https://www.nbu.cz/cs/o-nas/>
38. NÚKIB. Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost [online]. [cit. 2021-8-29]. Dostupné z: <https://www.nukib.cz/cs/o-nukib/>

Přílohy

Příloha číslo 1, zdroj Ministerstvo vnitra

Žádost o poskytnutí informace ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Jméno * :.....**Příjmení***:.....

Datum narození/IČO*: ..... **Titul:** .....

Adresa * : **ulice:** ..... **č.p.:** .....

město: ..... **PSČ:** .....

stát: .....

(uvede se adresa místa trvalého pobytu, nebo není-li žadatel přihlášen k trvalému pobytu, uvede se adresa bydliště a adresa pro doručování; adresa pro doručování se uvede jen jestliže se liší od adresy místa trvalého pobytu nebo bydliště; u právnických osob se uvede název, identifikační číslo a adresa sídla nebo adresa pro doručování, liší-li se od adresy sídla; adresou pro doručování se rozumí též elektronická adresa).

Telefon: .....

E-mail: .....

Předmět*: .....

Text*: .....

Datum podání:

* Povinné údaje

Tento vzor má pouze doporučující charakter

Žádost o poskytnutí informace podaná elektronickou cestou musí být zaslána na adresu elektronické podatelny povinného subjektu

Příloha číslo 2, zdroj Ministerstvo vnitra

Odvolání / rozklad proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti o informaci ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Jméno*: .....

Příjmení*: .....

Datum narození/IČO*: ..... **Titul:** .....

Adresa*:   **ulice:** ..... **č.p.:** .....

město: ..... **PSČ:** .....

stát: .....

(uvede se adresa místa trvalého pobytu, nebo není-li žadatel přihlášen k trvalému pobytu, uvede se adresa bydliště a adresa pro doručování; adresa pro doručování se uvede jen jestliže se liší od adresy místa trvalého pobytu nebo bydliště; u právnických osob se uvede název, identifikační číslo a adresa sídla nebo adresa pro doručování, liší-li se od adresy sídla; adresou pro doručování se rozumí též elektronická adresa).

Telefon: .....

E-mail: .....

Datum podání: .....

Předmět*: .....

Označení rozhodnutí, proti kterému odvolání/rozklad směřuje*:

Č.j. ..... **Datum vydání:**.....**Datum doručení:**.....

Text*: .....

* Povinné údaje

Tento vzor má pouze doporučující charakter

Odvolání/rozklad podaný elektronickou cestou musí být zaslán na adresu elektronické podatelny povinného subjektu s elektronickým podpisem (viz. § 37/4 z. č. 500/2004 Sb.)